

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΕΔ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ
ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ**

**«ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΟΛ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ
ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ: ΕΝΑΣ ΠΟΛΥΤΙΜΟΣ ΕΤΑΙΡΟΣ, ΑΛΛΑ Η ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ
ΠΗΓΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ Η ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΙΝΑΙ
ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΣ»**

ΣΥΝΟΨΗ

I. Στο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τη μετανάστευση του 2015¹, η αντιμετώπιση της παράνομης διακίνησης μεταναστών προσδιορίστηκε ως βασικός άξονας για την ανάληψη δράσης.

Στο νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο του Σεπτεμβρίου του 2020² προβλέπεται η ενίσχυση της καταπολέμησης της παράνομης διακίνησης μεταναστών μέσω ενός νέου σχεδίου δράσης της ΕΕ για την περίοδο 2021-2025, το οποίο θα επικεντρωθεί στην καταπολέμηση των εγκληματικών δικτύων και, σε σύμπνοια με τη στρατηγική της ΕΕ για την Ένωση Ασφάλειας, θα ενισχύσει τη συνεργασία και θα στηρίζει το έργο των αρχών επιβολής του νόμου για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών, που συχνά συνδέεται και με την εμπορία ανθρώπων. Το σχέδιο δράσης θα βασιστεί στο έργο της Ευρωπόλ και του Ευρωπαϊκού Κέντρου κατά της Παράνομης Διακίνησης Μεταναστών, του Frontex, της Eurojust και του Οργανισμού της ΕΕ για την Κατάρτιση στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου. Με τη λήψη νέων μέτρων και με ενισχυμένη διοργανική συνεργασία θα αντιμετωπιστούν προκλήσεις στους τομείς των χρηματοοικονομικών ερευνών, της ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων και της απάτης σχετικά με τα έγγραφα, καθώς και νέα φαινόμενα, όπως η ψηφιακή παράνομη διακίνηση.

Η καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης αποτελεί κοινή πρόκληση που απαιτεί διεθνή συνεργασία και συντονισμό, καθώς και αποτελεσματική διαχείριση των συνόρων. Το νέο σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών θα τονώσει τη συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών, μέσω στοχευμένων εταιρικών σχέσεων για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών, στο πλαίσιο ευρύτερων εταιρικών σχέσεων με βασικές τρίτες χώρες. Θα περιλαμβάνει την παροχή στήριξης προς τις χώρες καταγωγής και διέλευσης για την ανάπτυξη ικανοτήτων όσον αφορά τόσο το πλαίσιο επιβολής του νόμου όσο και την επιχειρησιακή ικανότητα, ενθαρρύνοντας την αποτελεσματική δράση των αστυνομικών και δικαστικών αρχών.

Η ΕΕ θα βελτιώσει επίσης την ανταλλαγή πληροφοριών με τρίτες χώρες και την επιτόπια δράση, μέσω της στήριξης κοινών επιχειρήσεων και κοινών ομάδων ερευνών, καθώς και τις εκστρατείες πληροφόρησης σχετικά με τους κινδύνους της παράτυπης μετανάστευσης και τις νόμιμες εναλλακτικές λύσεις. Οι οργανισμοί της ΕΕ θα πρέπει επίσης να συνεργαστούν πιο εντατικά με τις χώρες-εταίρους. Η Ευρωπόλ θα ενισχύσει τη συνεργασία με τα Δυτικά Βαλκάνια και η Επιτροπή θα εργαστεί από κοινού με την Ευρωπόλ για την επίτευξη παρόμοιων συμφωνιών με την Τουρκία και άλλες γειτονικές χώρες. Η Επιτροπή θα συμπεριλάβει επίσης το στοιχείο αυτό στη συνεργασία της με την Αφρικανική Ένωση (ΑΕ).

Οι αποστολές και οι επιχειρήσεις στο πλαίσιο της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας παρέχουν σημαντική στήριξη στις προσπάθειες της Ευρωπόλ (και άλλων οργανισμών) για την αντιμετώπιση των μεταναστευτικών προκλήσεων εκτός των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ, τόσο στη θάλασσα —και συγκεκριμένα στην Κεντρική Μεσόγειο— όσο και στις κύριες αφρικανικές χώρες

¹ COM(2015) 240 final

² COM(2020) 609

αναχώρησης ή διέλευσης που πλήττονται από δραστηριότητες παράνομης διακίνησης μεταναστών και εμπορίας ανθρώπων.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή και η ΕΥΕΔ χαιρετίζουν την ειδική έκθεση του ΕΕΣ, καθώς μπορεί να συμβάλει στη συνειδητοποίηση ότι η Ευρωπόλ έχει ανάγκη από ικανότητες και εργαλεία για να μπορεί να στηρίζει αποτελεσματικά τα κράτη μέλη στην καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών στο πλαίσιο της αντιμετώπισης του σοβαρού εγκλήματος και της τρομοκρατίας.

V. Η Επιτροπή συμφωνεί με το ΕΕΣ ότι η διαδικασία σύναψης διεθνών συμφωνιών με χώρες προτεραιότητας εκτός ΕΕ είναι δύσκολη και ότι η Επιτροπή έχει αντιμετωπίσει προβλήματα. Ωστόσο, η Επιτροπή θεωρεί ότι έχει σημειωθεί πρόοδος.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

24. b) Η Επιτροπή συμφωνεί με το ΕΕΣ ότι η διαδικασία σύναψης διεθνών συμφωνιών με χώρες προτεραιότητας εκτός ΕΕ είναι δύσκολη και ότι η Επιτροπή έχει αντιμετωπίσει προβλήματα. Ωστόσο, η Επιτροπή θεωρεί ότι έχει σημειωθεί πρόοδος. Στο πλαίσιο αυτό, μετά την έκδοση από το Συμβούλιο οκτώ εντολών για τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων με τις χώρες της ΜΑΒΑ³ και την Τουρκία το 2018, η Επιτροπή ξεκίνησε διαπραγματεύσεις με την Τουρκία, οι οποίες έχουν προχωρήσει ικανοποιητικά. Σε ό,τι αφορά τις υπόλοιπες χώρες, η Επιτροπή βρίσκεται σε στενή επαφή με τις αρμόδιες αρχές σε διάφορα επίπεδα, αλλά μας είναι δύσκολο να φτάσουμε στο σημείο της επίσημης έναρξης διαπραγματεύσεων.

30. Σύμφωνα με το άρθρο 25 παράγραφος 1 του κανονισμού Ευρωπόλ, οι διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Ευρωπόλ σε τρίτες χώρες μπορούν να πραγματοποιούνται είτε βάσει διαπίστωσης επάρκειας δυνάμει του άρθρου 36 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680, είτε βάσει διεθνούς συμφωνίας που έχει συναφθεί μεταξύ της Ένωσης και τρίτης χώρας δυνάμει του άρθρου 218 της ΣΛΕΕ και παρέχει επαρκείς εγγυήσεις όσον αφορά την προστασία της ιδιωτικής ζωής, των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των ελευθεριών των φυσικών προσώπων, είτε βάσει συμφωνίας συνεργασίας, συναφθείσας πριν την 1η Μαΐου 2017, που επιτρέπει την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ της Ευρωπόλ και της εν λόγω τρίτης χώρας ή του εν λόγω διεθνούς οργανισμού, σύμφωνα με το άρθρο 23 της απόφασης 2009/371/ΔΕΥ.

Επιπλέον, ο κανονισμός Ευρωπόλ επιτρέπει διαβιβάσεις κατά περίπτωση με βάση τις ειδικές παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 25 παράγραφοι 5 και 6.

Οι εντολές που εξέδωσε το Συμβούλιο περιλαμβάνουν ειδικές οδηγίες για τη διασφάλιση κατάλληλου επιπέδου εγγυήσεων προστασίας των δεδομένων σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και νομολογία. Δεδομένου ότι κάθε χώρα παρουσιάζει διαφορετικά επίπεδα προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των δεδομένων, οι διαπραγματεύσεις με διαφορετικές χώρες μπορούν να οδηγήσουν σε διαφορετικά αποτελέσματα.

34. Το τμήμα SIRENE της Ευρωπόλ θα επιτρέψει στον οργανισμό να συλλέγει και να αποθηκεύει πληροφορίες σχετικά με την τρομοκρατία και άλλα σοβαρά εγκλήματα, να διευκολύνει την επιχειρησιακή, τακτική και στρατηγική ανάλυση των τρομοκρατών και των σοβαρών εγκληματιών και να συμβάλλει στην ενίσχυση του κόμβου εγκληματολογικών πληροφοριών της Ευρωπόλ.

Η Επιτροπή έχει προτείνει την παροχή δυνατότητας στην Ευρωπόλ να εισάγει δεδομένα στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν, κατόπιν διαβούλευσης με τα κράτη μέλη, σχετικά με την εικαζόμενη συμμετοχή υπηκόου τρίτης χώρας σε αξιόποινη πράξη για την οποία είναι αρμόδια η Ευρωπόλ⁴.

³ Μέση Ανατολή και Βόρειος Αφρική (ΜΑΒΑ).

⁴ Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στην πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794 όσον αφορά τη συνεργασία της

35. Στην στρατηγική της ΕΕ για την Ένωση Ασφάλειας του 2020 αναγνωρίζεται ότι η Ιντερπόλ, ένας από τους μεγαλύτερους διακυβερνητικούς οργανισμούς εγκληματολογικής αστυνομίας, μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ενίσχυση της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών. Όπως ανακοινώθηκε στο θεματολόγιο της ΕΕ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας [COM(2020) 796 final της 9.12.2020], η Επιτροπή εξέδωσε σύσταση προς το Συμβούλιο να εξουσιοδοτήσει την έναρξη διαπραγματεύσεων με την Interpol. Ένας από τους στόχους της πρότασης της Επιτροπής είναι η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ Ευρωπόλ και Interpol και η πρόσβαση της Ευρωπόλ στις βάσεις δεδομένων της Ιντερπόλ.

45. Η Επιτροπή συμφωνεί με την παρατήρηση του ΕΕΣ ότι η διαβίβαση επιχειρησιακών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Ευρωπόλ στον Frontex κατέστη δυνατή μόνο όταν τέθηκε σε ισχύ ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1896 (πρβλ. άρθρο 90), ενώ η διαβίβαση δεδομένων από τον Frontex στην Ευρωπόλ ήταν ήδη δυνατή βάσει του κανονισμού Frontex του 2016.

Ευρωπόλ με ιδιωτικούς φορείς, την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Ευρωπόλ προς υποστήριξη ποινικών ερευνών και τον ρόλο της Ευρωπόλ στην έρευνα και την καινοτομία [COM(2020) 796 final της 9.12.2020].